

Iktatószám	Budapestre vonatkozó újságcikkek			Oszályozás 1 614
	Szerző <i>Cholnoky V.</i> Cím <i>Pesti tavasz.</i>			Hely Idő <i>"1911"</i>
	Forrás: <i>Pesti napló</i>			Személy
	<i>Bp.</i> (Hely)	<i>1911</i> (Idő)	<i>III/25</i> (Köt. v. füz.)	Helyszám

Pesti tavasz.

Budapest, március 24.

Most már egészen bizonyosan tavasz van. Nem a kalendárium mondta meg ezt nekem, nem is a Meteorológiai Intézet, nem is a fecskék, nem is a golyák hanem itt, az ablakom alatt a pesti utca. Csalhatatlan jelét adta tegnapelőtt a tavasznak és akár kíváncsiak vagytok rá, akár nem, elmondom nektek, hogy mi a tavasz igazi hirnöke Budapesten. Figyeljete!

Egy reggelen, amikor kinézel az ablakodon, azt veszed észre, hogy valahol a villámos sinek mentén megjelenik egy be-kötözött lábu, meglehetősen toprongyos ember. Óvatosan körülnéz, rágyujt és azután kihuzza — nem a lábát abból a köréje kötött zsákvászonból, hanem az első követ Budapest hátából, az utcaburkolatból. Megjelennek csakhamar a társai is és a Körut rövid idő alatt olyan képet ölt magára, mint Párisé volt a juliusi forradalom, vagy pedig a fronde idején: torlasz mellett barrikád, barrikád mellett torlasz.

És csakhamar megérkezik egy hosszúszakállu ur is — kétségtelenül az idevágó ügyosztály vezetője — és mint valami modern és nadrágos Montpensier Anna, mint valami újkori „torlaszok királynője”, büsz-

kén lépked kőhalomról homokbuckára, a lemezitelenített villámos sín csontvázáról a gyalogjáró mellett épen hagyott utrész csipkés peremére. Tavasz van, kétségtelenül tavasz, mert megkezdődött az utcajavítás és — legyetek egészen bizonyosak róla — el fog tartani addig a késő őszig, amikor maga a föld fagya nem mondja azt, hogy: csitt.

Hát hiszen kétségtelen dolog, hogy valamikor csakugyan javítani is kell az utcaburkolatot és az is bizonyos, hogy erre a legkedvezőbb alkalom az a jótékony tavasz, amikor nemcsak az utcadöngető kalapács, hanem még a szalonka finom csőre is képes belehatolni a felengedett földbe. De — nem lehetne ezt a munkát valahogyan egy kissé gyorsabban elvégezni? Mulhatatlan városközigazgatási szükséglet az, hogy a pesti utcák, különösen pedig a Nagykörut kora tavasztól ökörnýálás őszig mindig ellenkező tendenciát mutassanak az Eötvös Károly levelezésével? És ne felbonthatlanul, hanem felbontva heverjenek szanaszét?

Mert tavaszi látványosságnak egy ideig csak szép ugyan ez a munka, de azután csakhamar kissé unottá válik. Kőkockák egyiptomi piramisai, homokbuckák dünái, döngő kalapácsu, térdeplő emberek,

ak k, mikor belefárad a munkába a derekuk, nekitámaszkodnak a saját maguk bagószagának. Azután folyik tovább a látnivaló. Körmagyart bokázóson táncoló férfiakat látsz és látsz idősebb, kövér és kevéslélegzetű nőket, akik kénytelenek parterre-művésznőkké alakulni át, hogy átjuthassanak az egyik gyalogjáróról a másik partra.

És mindez még csak mint külön látványosság, akár el is szórakoztathat, de azután csattanik az utcai mozi gépe egyet és megjelennek a filmen az iskolásgyerekek. Hogy ezekkel mi van, annak a megértéséhez kétféle dolgot kell tudnotok. Az egyik az, hogy az iskolásgyereket a homok úgy huzza magához, mint Szinbádnak a hajóját a mágneshegy. Ahol homokot lát, oda muszáj neki belelépni, mert különben aznap „diem perdidit”, aznap lénia nélkül való volt a napja. A másik pedig az — ami egyelőre ugyan még csak mint gyanu, de alapos gyanu él a kebelemben — hogy a Józsefváros talaja csupa rég elhunyt cipész-
iparosok szétmállott földi maradványainak a kompozíciójából áll. Mi, civilek a halálunk után por és hamu leszünk, a suszter homokká válik. De még ebben a halmazállapotában is megőrzi a testületi szellemet, meg a kollégiális jóakaratot és ugy-leköszörüli a fiad lábáról a cipőt, mintha

nem is a mult héten vettek volna tavaszi örömért és kilenc koronáért.

De ez idáig csak tréfa, mert ámbár cipőkérdés, még mindig nem a komoly veszedelme a dolognak. A komoly veszedelem a tüdő és a gyomor kérdésében rejlik. Nem szubjektív meggyőződés ez tőlem, hanem bakteriológiai uton kiszámítható igazság, hogy Budapesten a tavasszal periódikusan fellépő, vagy pedig újabb erőre kapó járványos betegségeket jórészt a felbontott utca okozza. A budapesti föld nem anyaföld, mert mérget lehel, amint nincs kőpáncél verve a kebelére. Mocsáron, szemétdombon, hulladékok lerakodó helyén épült fel a mai Nagykörut derékrésze és teszem fel azt, csaknem az egész külső Józsefváros.

Ebben a talajban a bacillusok földalatti élete évszázad óta folyik tovább és ahol utat kap a szabadra, ott mint a Hargita barlangjának a kaján törpehada, a Mirák és Alamák kísértettáborra tör elő és nem eget, hanem tüdőt, gyomrot és embervért kér. Ez, olvassátok csak el a tisztí főorvos heti statisztikáját, orvosi módon megbizonyosított igazság.

Azért volna talán jobb egy kissé siettetni ezt a tavaszi utcabontást és végül megszerezni a köruti lakóknak is azt a

gyönyörűséget, hogy most már megint ne az utcai kalapács döngésének a hangjaira ébredjenek egy ideig, hanem megint a vénasszonyok pokrócporoló prakkerjának a megszokott taktusverésére. Hiszen végre is Budapest nem Róma és egy hét alatt minden esztendőben újra el lehetne készíteni.

Cholnoky Viktor.